

Vysoké učení technické v Brně

Datum vydání: 31. října 2013

Čj.: 118/90111/13

Za věcnou stránku odpovídá: ICV, Odbor vysokoškolského poradenství

Za oblast právní odpovídá: Správní odbor rektorátu

Účinnost: 31. října 2013

Závaznost: všechny součásti VUT v Brně

Vydává: rektor

Počet stran: 6

Rozdělovník: proreктоři, děkani fakult, ředitelé součástí, vedoucí útvarů,
proděkani a tajemníci fakult

SMĚRNICE REKTORA Č. 3/2013

UCHAZEČI A STUDENTI SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI NA VUT V BRNĚ

Článek 1 **Účel směrnice**

Tato směrnice upravuje postavení studentů a uchazečů o studium se specifickými potřebami na VUT v Brně.

Článek 2 **Vymezení pojmů a obecné zásady**

1. Uchazečem o studium resp. studentem se specifickými potřebami se rozumí student, resp. uchazeč se zrakovým, sluchovým nebo pohybovým postižením, se specifickou poruchou učení, s psychickou poruchou, s narušenou komunikační schopností nebo s chronickým somatickým onemocněním (dále jen „student se SP“ nebo „uchazeč se SP“), který řádným způsobem deklaruje povahu svého postižení nebo znevýhodnění.
2. Způsob, kterým uchazeč se SP, resp. student se SP řádným způsobem deklaruje své postižení nebo znevýhodnění, stejně jako rozsah a forma podpůrných služeb a dalších aktivit vyvíjených za účelem zpřístupnění studia univerzitou, se řídí aktuálně platným Metodickým standardem pro naplňování podmínek pro zabezpečení studia studentů se specifickými potřebami MŠMT (dále jen „Metodický standard MŠMT“).¹

¹ Dokument je Přílohou č. 3 dokumentu MŠMT „Pravidla pro financování vysokých škol“, je dostupný z <http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/financovani-vysokych-skol>

3. Uchazeči a studenti se SP mají právo na takové studijní podmínky, které je neznevýhodňují v porovnání s ostatními uchazeči nebo studenty. Paralelně platí, že poskytované služby a případné další aktivity realizované univerzitou za účelem zpřístupnění studia nesnižují nároky na rozsah znalostí a dovedností, kterých by bylo dosaženo standardní formou vzdělávání.
4. Přijímání ke studiu a studium studentů se SP se řídí platnými normami VUT v Brně upravujícími zdravotní způsobilost ke studiu vybraných studijních programů.

Článek 3 **Institucionální a finanční zajištění**

1. Služby pro uchazeče a studenty se SP zajišťuje Institut celoživotního vzdělávání VUT v Brně (dále jen „ICV VUT“). Informace o personálním zajištění a působnosti jednotlivých pracovníků jsou veřejně dostupné prostřednictvím institucionálních internetových stránek univerzity.
2. ICV VUT zajišťuje registraci uchazečů a studentů se SP a organizaci služeb, jejichž charakter stanovuje Metodický standard MŠMT. Rozsah poskytovaných služeb stanovuje ICV VUT na základě objektivně provedeného zhodnocení potřeb uchazeče, resp. studenta se SP a dle svých možností. ICV poskytuje konzultační a poradenské služby také pro akademické a ostatní pracovníky VUT v Brně.
3. Nakladatelství VUTIUM, fakulty a součásti VUT v Brně poskytují součinnost ICV VUT při zajištění podkladů pro úpravu studijních materiálů pro studenty se SP.
4. Všichni zaměstnanci VUT v Brně jsou povinni poskytovat ICV VUT součinnost při plnění požadavků stanovených touto směrnicí.
5. Náklady související s poskytováním služeb pro uchazeče a studenty se SP dle této směrnice jsou hrazeny zejména z příspěvku MŠMT na financování nákladů pro zabezpečení rovných podmínek při studiu na vysoké škole, resp. na zajištění přístupného vysokoškolského studia pro studenty se specifickými potřebami.

Článek 4 **Přijímací řízení**

1. Studijní oddělení děkanátů fakult a součástí, respektive Útvar studijních záležitostí Rektorátu VUT v Brně (dále jen „studijní oddělení“) poskytnou uchazeči se SP kromě informace o možnostech studia pro uchazeče bez specifických potřeb rovněž obecné informace o systému podpory a poradenských služeb pro uchazeče se SP provozovaných ICV VUT a předají uchazeči adresu internetových stránek ICV VUT.
2. Uchazeči se SP využívají poradenství v oblasti volby studijního oboru, které jim poskytují fakulty a součásti VUT v Brně a ICV VUT.
3. Uchazeč se SP je oprávněn prostřednictvím informací uvedených v elektronickém formuláři přihlášky ke studiu požádat o zohlednění svých specifických potřeb při přijímacím řízení a následně v rámci studia.

4. Pověřený pracovník ICV VUT je povinen navázat s uchazečem se SP kontakt a provést jeho registraci (zejména ověřit validitu dokladů o znevýhodnění předložených uchazečem, objektivně prověřit povahu a rozsah specifických potřeb uchazeče, stanovit rozsah poskytovaných služeb, případě vydat doporučení pro adaptaci standardní formy přijímací zkoušky).
5. ICV VUT je povinno předat studijnímu oddělení fakulty nebo součásti, případně jinému oddělení fakulty, resp. součásti mající v kompetenci organizaci přijímacího řízení návrh na modifikaci přijímacího řízení. Přitom dbá zásady, že navrhovaná úprava se má od běžného postupu odchylovat v co nejmenší míře a má kromě předpokladů pro studium zvoleného studijního programu ověřovat připravenost uchazeče využívat dostupných standardních technologií pro překonávání specifických bariér (kompenzační pomůcky, výpočetní technika, znalost znakového jazyka nebo hmatového písma apod.). V ojedinělých a výjimečných případech může děkan fakulty, resp. ředitel součásti po dohodě s ředitelem ICV VUT rozhodnout o konání přijímacího řízení v prostorách, které vybaveností a přístupností umožní vykonat zkoušku v modifikovaném režimu.
6. Ředitel ICV VUT nebo jím pověřený pracovník je oprávněn v odůvodněných případech nakládat s dokumenty a materiály souvisejícími s přijímacími zkouškami, pokud je jejich získání a použití nezbytné pro úpravu přijímacích zkoušek za účelem zpřístupnění formy zadání přijímací zkoušky. Zpřístupněním zadání přijímací zkoušky nesmí dojít k úpravě jejího věcného obsahu. Všichni zaměstnanci ICV VUT jsou povinni zacházet s materiály souvisejícími s přijímacími zkouškami tak, aby nedošlo k jejich zneužití.
7. Všichni zaměstnanci VUT v Brně jsou povinni nakládat se všemi materiály a informacemi v souladu s příslušnými předpisy, zejména s příslušnými ustanoveními zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

Článek 5 **Zápis ke studiu**

1. Studijní oddělení je oprávněno v okamžiku zápisu nebo jiných úředních úkonů požadovat fyzickou přítomnost studenta se SP, pokud jednací místnost i jednací agenda je studentovi se SP dostupná vzhledem k jeho hendikepu. Pokud místnost dostupná není, studijní oddělení provede v souladu s ustanovením čl. 2 odst. 3 této směrnice zápis individuálně v jiných vyhovujících prostorách fakulty, resp. součásti.
2. Studijní oddělení upřednostňuje doručování písemností kontrolovatelných pouze zrakem, v případě těžce zrakově postižených studentů, elektronickou formou. Pokud není možné příslušnou agendu vyřídit elektronicky nebo jiným způsobem přijatelným pro obě strany, doporučí studijní oddělení studentovi, aby se obrátil na pověřeného zaměstnance ICV VUT, který mu pomůže s jejím vyřízením.

Článek 6 **Tutor studenta se SP**

Na žádost ředitele ICV VUT je garant příslušného studijního předmětu nebo oboru povinen jmenovat na dobu alespoň jednoho akademického roku odborného konzultanta, který bude s ICV VUT trvale spolupracovat (dále jen „tutor“). Tutor na žádost ředitele ICV VUT nebo jím pověřené osoby poskytne ICV VUT přesnou anotaci předmětů, které má student se SP absolvovat

v nejbližších dvou semestrech, včetně určení studijní literatury nezbytně nutné k absolvování předmětu a určení vyučujícího, do jehož studijní skupiny bude student se SP zařazen.

Článek 7 **Registrace předmětů**

Pokud to povaha specifických potřeb studenta vyžaduje, zapisuje se student se SP do studijních předmětů po konzultaci s garantem příslušného předmětu nebo oboru a po konzultaci s pracovníkem ICV VUT, a to za účelem zjištění, zda s ohledem na své specifické potřeby může skutečně v plném rozsahu dané předměty studovat, neboť jsou k jejich studiu vytvořeny potřebné podmínky (dostupnost literatury, specifických didaktických pomůcek, tlumočnicků, technologií, znalost přístupných tras apod.).

Článek 8 **Individuální studijní plán**

Pokud je s ohledem na specifické potřeby studenta zapotřebí individuální studijní plán (dále jen „ISP“), vypracuje student ve spolupráci s ICV a příslušným garantem studijního oboru návrh ISP, který předloží proděkanovi pro studium dané fakulty, resp. tajemníkovi pro studijní záležitosti dané součásti. Schválení a realizace ISP se řídí předpisy dané fakulty, resp. součásti. Aplikace ISP zpětně není přípustná.

Článek 9 **Průběh studia**

1. Pověřený pracovník ICV VUT informuje všechny vyučující, v jejichž studijních skupinách jsou zaregistrováni studenti se SP, o specifických potřebách daných studentů se SP a nabídne jim konzultaci v otázkách souvisejících se specifickými potřebami studenta a jeho vzděláváním.
2. Registrace studentů se SP probíhá především před začátkem semestru, nikdy však ve zkuškovém období. Uplatňování nároku na zohlednění potřeb zpětně před datem registrace do evidence není přípustné. Modifikaci průběhu zkoušek a testů lze zajistit jen těm studentům se SP, jejichž registrace proběhla před daným zkuškovým obdobím.
3. Vyučující je povinen upozornit studenta nejméně jeden pracovní týden předem na požadavky, které mohou překračovat jeho možnosti (například písemný test nebo zrakově podmíněná laboratorní činnost v případě studentů se zrakovým postižením, manuální práce s drobnými součástkami v případě studentů s postižením horních končetin apod.), a současně s tímto studentem ověří a stanoví možnosti technického řešení těchto úkolů nebo alternativních náhrad tak, aby bylo akceptovatelné pro obě strany.
4. Pokud didaktický postup vůbec neumožňuje studentu se SP sledovat výuku v její běžné podobě, je garant předmětu nebo vyučující povinen určit po dohodě s ředitelem ICV nebo jím pověřeným pracovníkem z řad vyučujících nebo studentů lektora, který studentovi podá alternativní výklad a potřebná vysvětlení individuálně.

5. Děkan, resp. ředitel součásti po dohodě s ICV VUT a současně v odůvodněných případech umožní výuku studentů se SP v prostorách k tomu vyhrazených ICV VUT, a to zejména v těch případech, kdy není možné zajistit modifikovaný průběh výuky ve standardních podmínkách (využití specifických technologií, výuka cizích jazyků neslyšících studentů apod.). Vyučujícím může podle dohody být buď přímo vyučující daného předmětu pro běžné studenty nebo pověřený vyučující ICV VUT.

Článek 10

Speciální potřeby během výuky a ověřování studijních výsledků

1. Student se SP má právo na modifikaci studijních podmínek v rozsahu určeném Metodickým standardem MŠMT (např. využívat tlumočení do českého znakového jazyka, navýšení časové dotace na vypracování testů, přepis výuky a simultánní zápis, převod studijních materiálů do elektronické podoby apod.).
2. Uchazeči nebo studenti se SP, kteří běžně pracují s vlastní kompenzační pomůckou, jsou povinni předem upozornit vyučujícího na to, že mají zájem toto vlastní specifické zařízení během výuky použít (digitální lupa, notebook s hlasovým výstupem nebo hmatovým displejem apod.). VUT v Brně je oprávněno požadovat, aby uchazeč či student užíval během zkoušky zařízení z inventáře VUT v Brně, které splňuje pracovní podmínky odpovídající specifickým nárokům uchazeče či studenta.
3. Uchazeči a studenti se SP jsou zváni do zkušebních místností, které jsou fyzicky přístupné (šikmá rampa, výtah potřebných rozměrů apod.) a pokud možno v těsné blízkosti specificky upravených toalet.
4. Uchazeči a studenti se SP mohou během zkoušek a testů využít navýšení časové dotace na zkoušku. Míru navýšení doporučí odpovědný pracovník ICV VUT s tím, že navýšení má být navrženo v co možná nejnížší míře. Navýšená časová dotace nepřesáhne dvojnásobek standardní časové dotace na daný test nebo zkoušku. Vyučující je povinen se tímto doporučením řídit. Personální zajištění dohledu u zkoušky se řídí obdobně dle ustanovení čl. 9. odst. 5 této směrnice.
5. V případě, že mezi zkoušenými jsou uchazeči nebo studenti se SP, pro které je třeba vzhledem ke zrakovému hendikepu adaptovat formální podobu zadání zkoušky, je zkoušející nebo garant zkoušky povinen zadání zkoušky postoupit řediteli ICV VUT nebo osobě jím pověřené nejpozději 4 pracovní dny před konáním zkoušky tak, aby ICV VUT mohlo zajistit adaptaci formy zadání. Ředitel ICV VUT odpovídá za to, že s adaptovanými materiály je nakládáno tak, aby nedocházelo k jejich zneužití.
6. Vyučující poskytne studentu se SP studijní materiály v elektronické podobě (na CD, e-mailem nebo jinou formou), pokud je to možné a vzhledem k povaze specifických potřeb studenta nezbytné. Stejný postup se uplatňuje při zadávání úkolů pro domácí přípravu.
7. Uchazeči či studenti nevidomí a slabozrací skládají zkoušky ve zvětšeném černotisku, případně s využitím speciální techniky, přičemž mohou zápis provádět jak manuálně, tak za pomoci příslušného zařízení. Úpravy provádí ICV VUT nebo vyučující.
8. Uchazeči či studenti se sluchovým postižením mají nárok na písemné zadání úkolů spojených se studiem. Sluchově postižení studenti, resp. uchazeči mají nárok na tlumočení do

znakového jazyka, zapisovatelské služby a artikulační tlumočení. Rozsah dalších servisních opatření provádějících modifikaci studia určí Metodický standard MŠMT.

9. Uchazeči či studenti se specifickými poruchami učení mohou během výuky a zkoušek využívat speciální kompenzační postupy běžné pro SPU, např. využití počítače se speciálními technologiemi, volba formy zkoušení ústně či písemně, navýšení časové dotace. Rozsah dalších servisních opatření provádějících modifikaci studia určí Metodický standard MŠMT.
10. Uchazeči a studenti s pohybovým postižením mají při výuce nárok na osobního asistenta např. pro manipulaci s osobními předměty a sebeobslouhou v případě, že to jejich SP vyžadují. Rozsah dalších servisních opatření provádějících modifikaci studia určí Metodický standard MŠMT.
11. Uchazeči a studenti s duševním onemocněním, narušenou komunikační schopností a s chronickým somatickým onemocněním mají nárok na servisní opatření specifikovaná v Metodickém standardu MŠMT.

Článek 11

Ubytování a stravování studentů se specifickými potřebami

1. Koleje a menzy VUT v Brně (dále jen „KaM“) zajistí na žádost studenta se SP ubytování tak, aby svým vnitřním vybavením odpovídalo platným normám pro pobyt o pohyb osob s omezenou schopností pohybu a orientace, a to dle svých technických možností.
2. KaM zajistí studentům se SP, kteří mají zájem stravovat se ve stravovacích provozech KaM, aby při vydávání stravy nebyli závislí na pomoci jiné osoby.

Článek 12

Další ustanovení

1. Průběžnou kontrolou dodržování ustanovení této směrnice je pověřen prorektor pro studijní záležitosti studentů.
2. V oblastech, které nejsou specifikovány touto směrnicí, bude univerzita postupovat vždy tak, aby byly individuálně zohledněny specifické potřeby studenta se SP (např. volba do akademického senátu, tělesná výchova, praxe, informace dostupné z virtuálního prostředí univerzity apod.).

Článek 13

Závěrečná ustanovení

Směrnice nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu.

Prof. Ing. Karel Rais, CSc., MBA, dr. h. c.